

List od Preláta (október 2009)

Tieto slová nášho Otca majú silný ohlas Mons. Javier Echevarría uvažuje o hodnotách ľudskej práce v aktuálnej situácii, pre ktorú je charakteristická hlboká hospodárska kríza a nezamestnanosť, ktorá postihuje veľa krajín.

19.10.2009

Moji milovaní! Nech Ježiš ochraňuje moje dcéry a mojich synov!

Zajtra, 2. októbra, budeme Pánovi
ďakovať za ďalšie výročie založenia
Opus Dei; a o štyri dni neskôr, 6.
októbra, si pripomeniem siedme
výročie svätorečenia nášho
Zakladateľa. Keďže sa blížia tieto dve
výročia, myslím, že nám prospeje, ak
sa zamyslíme nad týmto
nadprirodzeným rozhľadom nášho
Zakladateľa tak, ako to vyjadril Ján
Pavol II.[1]: posväcujúca hodnota
obyčajnej práce uprostred sveta,
nutnosť využiť každodenné udalosti,
aby sa stali odpoveďou Pánovi, ktorý
sa chce vo všetkých situáciách
stretnúť s každou a každým z nás.
Naplno chápeme, že náš Otec sa
takmer “zbláznil od radosti”, keď v
hĺbke srdca meditoval nad slovami,
ktoré nám Boh zjavil
prostredníctvom proroka: *meus es tu*
- ty si môj[2].

Je nám jasné, že práca, táto
univerzálna a potrebná skutočnosť,
ktorá sprevádza existenciu človeka

na zemi, je prostriedkom na zabezpečenie osobných potrieb, ako aj potrieb vlastnej rodiny, putom, ktoré nás spája s druhými, príležitosťou na osobné zdokonaľovanie sa. *Pre kresťanov má tento pohľad na prácu ešte širšiu platnosť. Práca znamená totiž účasť na stvoriteľskom diele Boha, ktorý, keď stvoril človeka, ho požehnal a povedal: Plodte a množte sa a naplňte zem! Podmaňte si ju a panujte nad rybami mora, nad vtáctvom neba a nad všetkou zverou, čo sa hýbe na zemi (Gn 1, 28). A pretože prácu na seba vzal i Kristus, je pre nás vykúpená a vykupiteľská: nie je to len oblasť pôsobnosti človeka, ale i prostriedok a cesta ku svätosti, je posvätiťelná a posväcujúca*[\[3\]](#).

Ján Pavol II. živo vysvetlil toto učenie počas svätorečenia nášho Zakladateľa tým, že komentoval rozprávanie o stvorení človeka: *I vzal Pán, Boh, človeka a umiestnil ho v raji*

Edenu, aby ho obrábal a strážil[4].

«Kniha Genezis —povedal svätý Otec — (...) nám pripomína, že Stvoriteľ zveril zem človeku, aby ju “obrábal” a “strážil”. Veriaci, ktorí vo svete pôsobia v rozličných oblastiach, prispievajú k uskutočneniu tohto univerzálneho Božieho plánu. Práca a ktorékoľvek iné činnosti vykonávané s pomocou milosti, sa premieňajú na prostriedky každodenného posväcovania sa»[5].

Už počas slávnosti blahorečenia 17. mája 1992 zdôraznil, že svätý Josemaría «neúnavne hlásal univerzálne povolanie k svätosti a k apoštolátu. Kristus —dodáva pápež— volá všetkých, aby sa posväcovali v skutočnosti každodenného života, preto *je práca taktiež prostriedkom osobného posväcovania sa a apoštolátu*, keď žijeme v jednote s Ježišom Kristom, pretože Syn Boží, keď sa stal človekom, sa určitým spôsobom zjednotil s každou ľudskou

skutočnosťou a tiež so skutočnosťou celého stvorenia»[6].

Pripomenúť tento hlavný bod ducha Opus Dei nie je iba opakovaním, pretože vždy môžeme preniknúť hlbšie do jeho nevyčerpatelného duchovného bohatstva a uskutočňovať ho s väčšou vernosťou, počítajúc s Božou pomocou a s príhovorom nášho Otca. Ako často zdôrazňoval svätý Josemaría, pokiaľ budú na svete muži a ženy, ktorí sa venujú svojej profesii, budú tu ľudia, ktorí, podnietení týmto duchom, ukážu svojim priateľom a kolegom, že je možné dosiahnuť kresťanskú dokonalosť, svätosť, prostredníctvom posväcovania svojej profesijnej práce, spolupracujúc s Bohom v zdokonaľovaní stvorenia a tiež s Kristom na šírení plodov jeho vykupiteľského diela.

Počúvajte svätého Josemaríu: *Sme normálni ľudia, obyčajní kresťania,*

žijúci v spoločnosti, a Pán chce, aby sme boli svätí, aby sme boli apoštolmi práve v našom pracovnom prostredí, to znamená, aby sme sa posväcovali svojou prácou, aby sme posväcovali túto prácu a napomáhali k tomu, aby sa i druhí ľudia touto prácou posväcovali. Verte, že práve v tomto prostredí vás očakáva Boh ako Otec a Priateľ. Myslite na to, že zodpovednou prácou, okrem toho, že sa ňou živíte, môžete prispievať aj k rozvoju spoločnosti, uľahčovať bremená druhých ľudí a podporovať rôzne dobré diela – na miestnej i svetovej úrovni – v prospech ľudí i národov, ktorým sa darí horšie^[7]. Musíme myslieť viac na ľudí v našom okolí: robíme tak? Roznecuje to v nás jasné apoštolské úsilie? Profesionálna práca a vzťahy súvisiace s jej vykonávaním predstavujú zvláštnu oblasť pre vykonávanie všeobecného kňazstva, ktoré sme prijali v krste. Majme to pred očami počas tohto roku kňazstva.

Tieto slová nášho Otca majú silný ohlas v aktuálnej situácii, pre ktorú je charakteristická hlboká hospodárska kríza a nezamestnanosť, ktorá postihuje veľa krajín. Zároveň nám pripomínajú, že práca vo všetkých svojich formách je nástrojom. Preto nás tiež učil, že *pozemské dobrá nie sú zlé. Ale človek ich používa na zlé, ak si z nich urobí bôžikov a podrobuje sa im. Budú zušľachtené, ak ich – v kresťanskej práci, v spravodlivosti a láske – premeníme na nástroje dobra. Nemôžeme sa hnať za hospodárskymi dobrami ako niekto, kto sa vydal hľadať poklady. Náš poklad je tu (...); je to Ježiš Kristus; k nemu musíme zamerať celú svoju lásku, lebo kde je tvoj poklad, tam bude aj tvoje srdce (Mt 6, 21)[8].*

Ak profesijnú prácu považujeme za cieľ sám osebe a nie ako prostriedok na dosiahnutie konečného cieľa existencie človeka —spoločenstvo s

Bohom, v Bohu, s ostatnými ľuďmi—, oberieme ju o jej prirodzenosť a stratí svoju najvyššiu hodnotu. Stane sa činnosťou bez prístupu k transcendentnu, človeka potom veľmi skoro chce zaujať miesto Boha. Takto vykonávaná práca už nemôže byť prostriedkom spolupráce s Kristom na jeho vykupiteľskom diele, ktoré začal počas rokov, kedy pracoval v Nazarete ako robotník a ktoré završil na Kríži, keď dal svoj život za spásu ľudstva.

Sú to myšlienky, ktoré Benedikt XVI. nedávno vyjadril v encyklike *Caritas in veritate*, predstavujúc Sociálne učenie Cirkvi v aktuálnom kontexte globalizácie spoločnosti. S cieľom zdôrazniť v súčasnej situácii, že **prvým kapitálom, ktorý treba chrániť a ceníť si, je človek, ľudská osoba vo svojej integrite**^[9], pápež vyzdvihuje —ako vyjadril II. vatikánsky koncil—že **tvorcom, stredobodom a cieľom**

hospodárskeho a spoločenského života je človek[10]. Takto dáva pápež do centra aktuálnej diskusie človeka, ktorý bol stvorený na Boží obraz a podobu, a bol Kristom pozdvihnutý na dôstojnosť Božieho dieťaťa, svätý Otec sa rozhodne vyslovuje proti determinizmu, ktorý je možné badať v mnohých oblastiach politického, hospodárskeho a spoločenského života.

Zároveň pápež zdôrazňuje silu premeny spoločnosti, ktorá sa zakladá na uplatňovaní správne pochopenej slobody, to znamená slobody, ktorá je pevne zakotvená v pravde. Vzťahujúc sa na vývoj národov, píše: **V skutočnosti samotné inštitúcie nestačia. Integrálny ľudský rozvoj, to je predovšetkým povolanie, a teda zahŕňa aj slobodné a solidárne prevzatie zodpovednosti zo strany všetkých. Okrem toho si takýto**

rozvoj vyžaduje transcendentnú víziu človeka, potrebuje Boha: bez neho sa rozvoj buď popiera alebo sa vkladá výlučne do rúk človeka, ktorý upadá do ilúzie samospasiteľa a končí podporovaním odlúďšteného rozvoja[11].

V období krízy, v ktorom práve žijeme, s priamym dopadom na toľkých ľudí, je prítomné dvojnásobné nebezpečenstvo: na jednej strane, naivná viera v to, že technické riešenia vyriešia všetky problémy; a na druhej strane, nechať sa uchvátiť pesimizmom alebo rezignáciou, ako keby toto všetko bolo nevyhnutné, ako keby to bol dôsledok hospodárskych zákonov, ktorým sa nedá vyhnúť.

Jeden i druhý postoj sa prejavujú ako falošné a nebezpečné. Veriaci muž alebo žena musia túto situáciu využiť, aby osobne rástli v cvičení sa

v čnostiach, usilujúc sa o ducha chudoby, čistotu úmyslu, vzdanie sa nadbytočných dobier a mnoho iných detailov. Vedia, že na druhej strane sme v každom okamihu v rukách Boha, nášho Otca; a že ak Božia Prozreteľnosť tieto ťažkosti dopustí, robí tak preto, aby sme vyťažili z tohto zla dobro: Boh píše rovno aj na krivých riadkoch. Čas, ktorý prežívame, je tu na to, aby sme rástli vo viere, nádeji a láske; a aby sme vykonávali našu úlohu —nech je akákoľvek— s väčšou profesionalitou, s čistotou úmyslu, ponúkajúc toto všetko Bohu s úmyslom, aby v spoločnosti vznikol autentický zmysel pre zodpovednosť a solidaritu. Modlíme sa za to, aby sa vyriešil veľký problém nezamestnanosti?

Na druhej strane, ťažké okolnosti napomáhajú tomu, aby vyšli najavo skryté sily vo vnútri každého človeka. Jedno z najdôležitejších

odporúčaní poslednej encykliky sa konkretizuje vo výzve očistiť vzťahy od prísnej spravodlivosti láskou k blížnemu, bez toho, aby došlo k oddeleniu týchto dvoch čností. Veľká výzva v súčasnej situácii, zdôrazňuje pápež, **spočíva v tom, aby sa v rovine myslenia a konania odrazilo, že nemožno nebrať do úvahy alebo popierať nielen tradičné princípy sociálnej etiky, ako je transparentnosť, poctivosť a zodpovednosť, ale že v obchodných vzťahoch môže a má mať svoje miesto v normálnej ekonomickej praxi aj princíp nezištnosti a logika daru ako prejavy bratstva. Je to požiadavka človeka v súčasnej dobe, ale aj požiadavka samotnej ekonomickej logiky. Ide zároveň o požiadavku lásky, ako aj pravdy**[12].

Spomínam si na učenie svätého Josemaríu, ktoré šíril vo svojich spisoch a počas stretnutí s rôznymi

ľuďmi. V jednej kázni sa obracal na rôznych ľuďí, ktorí ho počúvali: *Musíme si uvedomiť, že iba so spravodlivosťou veľké problémy ľudstva nikdy nevyriešime. Nečudujte sa, že čírou spravodlivosťou bývajú ľudia zraňovaní. Dôstojnosť človeka, Božieho dieťaťa, vyžaduje oveľa viac. Vo všetkom jednaní musí byť láska, ktorá všetko zmierňuje, všetko robí Božským: Boh je láska (1 Jn 4, 16). Vždy by sme mali jednať z lásky k Bohu, ktorá uľahčuje lásku k blížnemu a očisťuje a povznáša každú pozemskú lásku*[\[13\]](#). Pri jednej príležitosti odpovedal na otázku, o akú čnosť by sa v prvom rade mal podnikateľ usilovať nasledovne: *O lásku k blížnemu, pretože spravodlivosť sama osobe nestačí (...). Zaobchádzaj s ľuďmi na základe spravodlivosti a nechaj sa pritom viesť srdcom (...). Rob pre druhých prostredníctvom tvojej práce, čo môžeš. A ži popri spravodlivosti aj lásku k blížnemu. Spravodlivosť sama*

osebe je suchá; zostáva pri nej veľa medzier[14].

Veľká láska k spravodlivosti, v každom okamihu vedená láskou k blížnemu, spolu s profesijným vzdelaním, je kresťanskou zbraňou v spolupráci na vyriešení problémov spoločnosti. *Musíte robiť nadprirodzene to, čo robíte prirodzene*, radil svätý Josemaría; *a potom —učil—, budete šíriť lásku k blížnemu, bratstvo, pochopenie, lásku, kresťanského ducha vo všetkých krajinách sveta*[15]. Varoval pred ideológiami, ktoré ponúkajú falošné, materialistické riešenia spoločenských problémov: *Na to, aby sme vyriešili všetky ľudské konflikty, nám stačí spravodlivosť a kresťanská láska*[16].

Tieto úvahy neoslobodzujú kresťanov —najmä tých, ktorí plnia dôležité úlohy vo verejnom a spoločenskom živote— od úsilia dobre poznať

hospodárske zákony. **Láska (caritas) nevylučuje poznanie**, —zdôrazňuje Benedikt XVI.—, **naopak, vyžaduje si ho, rozvíja ho a zvnútra ho oživuje. Poznanie nikdy nie je iba dielom inteligencie. Iste, možno ho zredukovať na kalkuláciu alebo experiment, ale ak má byť múdrosťou, schopnou orientovať človeka vo svetle prvotných princípov a jeho posledných cieľov, musí byť „dochutené soľou lásky“.** Konanie bez poznania je slepé a poznanie bez lásky je sterilné. Ved’ „ten, kto je preniknutý opravdivou láskou, je veľmi vynaliezavý v odhaľovaní príčin biedy, pri hľadaní prostriedkov, ako proti nej bojovať a ako nad ňou rozhodne zvíťaziť“ (Pavol VI, enc. *Populorum progressio*, č. 75)[17].

Snažme sa hlbšie pochopiť toto učenie magistéria Cirkvi, šíriť ho a robiť všetko pre to, aby formovalo naše svedomie a riadilo naše činy.

Ako vždy, pripomínam vám, aby ste zostali spojení s mojimi úmyslami. A ako je to prirodzené, prvým z nich vždy bude modlitba za pápeža a jeho spolupracovníkov. Tento mesiac sa okrem toho bude v Ríme konať zvláštna Biskupská synoda venovaná africkému kontingentu. Už teraz sa utiekajme o pomoc Ducha Svätého a príhovor svätého Josemaríu, aby Boh osvietil biskupov, ktorí budú zasadať s pápežom a aby toto zhromaždenie prinieslo bohaté duchovné plody.

Pripomíname si tiež iné výročia Diela, ktoré tu nestihnem spomenúť. Cítim, že je nutné, aby vo vás všetkých rástlo úsilie lepšie poznať rozličné etapy života svätého Josemaríu: jeho jemnocit, s akým chránil, čo mu Nebo zverilo do rúk, ho motivoval k tomu, aby bol verným služobníkom Boha a Cirkvi —s touto čiastkou, Dielom—, svojich dcér a synov a všetkých ľudí, aj tých, ktorí

to nechápali. Je veľmi dôležité, aby sme kráčali v jeho stopách.

S láskou vás žehná

váš Otec

+ Javier

Rím, 1. októbra 2009

[1] Por. Ján Pavol II., Kázeň počas blahoslavenia Zakladateľa Opus Dei, 17.5.1992

[2] *Iz* 43, 1

[3] Svätý Josemaría, *Jít s Kristem*, č. 47

[4] *Gn* 2, 15

[5] Ján Pavol II., Kázeň počas svätorečenia Zakladateľa Opus Dei, 17.5.1992, 6.10.2002

[6] Ján Pavol II., Kázeň počas blahoslavenia Zakladateľa Opus Dei, 17.5.1992

[7] Svätý Josemaría, *Boží přátelé*, č. 120

[8] Svätý Josemaría, *Jít s Kristem*, č. 35

[9] Benedikt XVI., Litt. enc. *Caritas in veritate*, 29.6.2009, č. 25

[10] *Tamtiež*, Por. Past. konšt. *Gaudium et spes*, č. 63

[11] Benedikt XVI., Litt. enc. *Caritas in veritate*, 29.6.2009, č. 11

[12] *Tamtiež*, č. 36

[13] Svätý Josemaría, *Boží přátelé*, č. 172

[14] Svätý Josemaría, Poznámky z rodinného stretnutia, 27.11.1972

[15] Svätý Josemaría, Poznámky z rodinného stretnutia, 2.6.1974

[16] Svätý Josemaría, Poznámky z rodinného stretnutia, 14.4.1974

[17] Benedikt XVI., Litt. enc. *Caritas in veritate*, 29.6.2009, č. 30

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sk-sk/article/list-od-
prelata-oktober-2009/](https://dev.opusdei.org/sk-sk/article/list-od-prelata-oktober-2009/) (09.08.2025)